

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocaru Violeta către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 02 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 3r-221/24

Nr. PIGD 2-22026347-01-3r-10102024

Consecințele nerespectării termenului de declarare a apelului motivat și a depunerii cererii cu privire la repunerea în termen a apelului motivat, fără probarea imposibilității respectării termenului legal.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. T. Avasiloaie
Curtea de Apel Chișinău, jud. G. Mîra, A. Braga, V. Sîrbu

06 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 23 februarie 2022 Cojocaru Violeta s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării, repararea prejudiciului material și moral.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 12 martie 2024 s-a admis parțial acțiunea depusă de Cojocaru Violeta. S-a constatat neexaminarea în termen legal a cererii de admitere în profesie de avocat depusă de Cojocaru Violeta la 06 aprilie 2021. S-a anulat ca ilegală hotărârea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr.20/2/2022 din 08.02.2022. S-a obligat Uniunea Avocaților din Republica Moldova prin intermediul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat să emită actul administrativ individual favorabil prin care să admită candidatura Violetei Cojocaru în profesia de avocat în temeiul art.10 din Legea nr.1260-XV cu privire la avocatură, cu eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. În rest, acțiunea s-a respins. Pretențiile reclamantei Cojocaru Violeta cu privire la repararea prejudiciului material și moral, s-au declarat inadmisibile în temeiul art.207 alin.(1) și alin.(2) lit.f) Cod administrative.

3. Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 09 iulie 2024 Uniunea Avocaților din Republica Moldova a depus apel, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea lui, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a declara inadmisibilă acțiunea.

4. Prin încheierea din 02 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a declarat inadmisibil apelul depus de Uniunea Avocaților din RM, pe motiv că cererea de apel a fost depusă după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

5. La 23 septembrie 2024 Uniunea Avocaților a depus recurs împotriva încheierii din 02 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu repunerea în termen a apelului.

6. Referitor la repunerea în termen a apelului, a menționat că la 02 februarie 2024 instanța a expediat citație către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, recepționată la 05 februarie 2024, potrivit căreia ședința a fost fixată pentru 12 februarie 2024 ora 11:00 la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

7. Comunică că, deși instanța fixase locul și data examinării cauzei, de facto ședința nu a avut loc din culpa instanței, or, pentru ora și data respectivă, deși pârâtul s-a prezentat, judecătorul nu mai activa în sediul instanței, fapt despre care a fost informat de personalul instanței, în acest sens făcând apelantul referire la Dispoziția nr. 5 din 29.01.2024 adoptată de către Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău. Declară că, deși președintele ședinței – judecătorul , la data expedierii citației, a cunoscut că nu va mai activa la sediul Râșcani, totuși a expediat apelantului citație cu date eronate, precum că ședința a fost fixată pentru 12 februarie 2024 ora 11:00 la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, sala nr.17.

8. Recurentul a indicat că având în vedere că completul de judecată și-a mutat sediul, acesta era obligat să întreprindă acțiunile prevăzute de art. 218 lit. a) Cod administrativ și să-i comunice locul modificat al examinării cauzei, decât cel din citația inițială. Astfel, la caz nu sunt incidente prevederile art. 218 lit. c) din Codul administrativ.

9. A menționat că PIGD-ul nu constituie un mod legal de citare a părților, de notificare a actelor judecătorești, precum și numirea ședințelor. Iar, legislația nu stabilește obligația părților de a urmări PIGDU -ul, decât cu scopul de a-i fi cunoscut despre repartizarea aleatorie a dosarelor. Prevederile art. 218 lit. c) CA sunt valabile atât timp cât nu a fost modificat completul de judecată, fie, că acesta nu și-a schimbat sediul și respectiv locul ședinței. Astfel, a susținut că nu a fost legal citat despre ședința de judecată din 12 martie 2024, necunoscând nici sediul unde se va petrece ședința.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 24 alin. (1) din Codul administrativ stabilește că:

„participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

11. Art. 232 alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel”

12. Art. 236 alin. (2), lit. d) din Codul administrativ prevede următoarele:

„apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1)”.

13. Art. 65 alin. (1) din Codul administrativ,

„dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

14. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ relevă că:
„încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

15. Art. 242 din Codul administrativ reglementează că:
„recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

16. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ statuează că:
„examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

17. Art. 243 alin. (2) din Codul administrativ stabilește că:
„Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

18. Art. 218 lit. a) Cod administrativ:
„examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții:
a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege – în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă.

19. Art. 218 lit.c) Cod administrativ:
„participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară”

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 242 din Codul administrativ, instanța de recurs reține că recurentul a respectat acest termen, or, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 septembrie 2024 și a fost notificată recurentului la data de 12 septembrie 2024 (f.d. 116). Prin urmare, recursul depus la data de 23 septembrie 2024 este în termen.

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 243 alin. (2) din Codul administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

22. Curtea Supremă de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea

justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu re-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

23. Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru la data de 12 martie 2024.

24. Astfel, termenul de depunere a apelului, conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a început să curgă de la data de 13 martie 2024, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate a primei instanțe și a expirat la 11 aprilie 2024.

25. Distinct acestor circumstanțe, Uniunea Avocaților a prezentat apelul la data de 09 iulie 2024, cu depășirea termenului prevăzut de lege.

26. În acest context, instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

27. Odată cu depunerea apelului, apelanta Uniunea Avocaților a solicitat repunerea în termen a apelului, invocând că nu a fost citat despre data, ora și locul ședinței de judecată care a avut loc 12 martie 2024. A menționat că deși s-a prezentat anterior la ședința de judecată ce urma a se petrece pe data de 12 februarie 2024, aceasta nu a avut loc din culpa instanței, iar ulterior nu a mai fost citat, deși instanța își schimbase sediul.

28. Instanța de apel, urmează să accentueze că prin cererea din 19 ianuarie 2023, Uniunea Avocaților a acceptat procedura scrisă de examinare a cauzei (f.d.72).

29. De asemenea, materialele cauzei atestă că conform avizului de recepție Uniunea Avocaților a fost citat pentru ședința de judecată din 12 februarie 2024 (f.d. 79).

30. Prin cererea din 12 februarie 2024 parvenită la adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, avocatul Barbăneagră Sergiu, în interesele Uniunii Avocaților, a solicitat amânarea ședinței de judecată pe motive de sănătate (f.d.81).

31. Potrivit certificatului Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ședința fixată pentru data de 12 februarie 2024, ora 11:00 nu a avut loc, pe motivul aflării judecătorului în concediu medical. (f.d.82).

32. Astfel, având în vedere faptul că ședința de judecată din 12 februarie 2024 nu a avut loc, ședință următoare - din 22 februarie 2024, ora 16:00 a fost fixată la 19 februarie 2024.

33. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 22 februarie 2024 părțile nu s-au prezentat, astfel instanța a dispus finalizarea examinării acțiunii și deliberarea și pronunțarea hotărârii la 12 martie 2024, ora 14:20.

34. În ședința din 12 martie 2024, părțile în proces nu s-au prezentat, dispozitivul hotărârii din 12 martie 2024 fiind publicat la aceeași dată – 12 martie 2024, apelantul având posibilitatea de a lua cunoștință cu conținutul acestuia.

35. Instanța de recurs, reținând prevederile art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, subliniată că buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, nerespectarea acestora atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

36. Uniunea Avocaților a cunoscut despre examinarea cauzei și din momentul ce știa despre existența litigiului, fiind citat despre ședința din 12 februarie 2024, și efectuând și unele acțiuni de procedură (cerere de amânare), apelanta urma să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale. Astfel fiind în cunoștință de cauză, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume să prezinte apelul în termenul stabilit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ.

37. În aceste circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca fiind declarative argumentele invocate în recurs, referitor la necitarea apelantului pentru ședința din 12 martie 2024.

38. Instanța de recurs notează că avocatul Sergiu Barbăneagră, în interesele Uniunii Avocaților din RM, în calitate de avocat, este o persoană abilitată și calificată, jurist, dispune de licență de avocat și se prezumă că cunoaște prevederile legale referitoare la modul și termenul de declarare a recursului împotriva încheierii judecătorești, iar conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, trebuie să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta. De altfel, potrivit art.65 alin.(1) din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

39. Instanța de recurs remarcă că, Uniunea Avocaților, ca instituție profesionistă în domeniul avocaturii, nu se poate prevala de necunoașterea sediului instanței de judecată, pentru nedepunerea apelului în termen.

40. Astfel, reprezentantul recurentului, avocatul Sergiu Barbăneagră trebuia să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale și fiind interesat în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile persoanei reprezentate de acces la instanță.

41. Instanța de recurs relevă că recurentul fiind cel interesat în soluționarea prezentului litigiu, avea obligația de a întreprinde măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță. Or, conform jurisprudenței constante a CtEDO, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn versus Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

42. Potrivit jurisprudenței CEDO, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

43. Instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în

funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

44. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

45. În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen, fapt ce atrage declararea inadmisibilității apelului depus de Uniunea Avocaților din RM.

46. Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

34. Ținând cont de cele expuse și în temeiul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Menține încheierea din data de din 02 septembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocaru Violeta către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării, repararea prejudiciului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă